

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทเครื่องจักสาน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 560 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2555 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 45)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ความหมายของสัญลักษณ์ในสูตรได้แก่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ผลดังต่อไปนี้

$$n = \frac{560}{1 + 560(0.05^2)}$$

$$= 233.33$$

จากการแทนค่าสูตรดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง 233.33 คน ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง รวมเป็น 234 ตัวอย่าง

3. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยขออนุญาตหมายผู้นำกลุ่ม และแจกแบบสอบถามให้กับสมาชิกกลุ่มคนที่เข้าร่วมจนกว่าจะครบตามจำนวนที่คำนวณกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548 : 6) ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รูปแบบการดำเนินธุรกิจ จำนวนสมาชิกในกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ จำนวนของผลิตภัณฑ์ แหล่งที่มาของเงินทุน ลักษณะความเชื่อมโยงกับชุมชน และความต้องการการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการผลิต

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อดูว่าผู้ประกอบการในกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด โดยคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญต่อปัจจัยแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับความกว้างของอันตรภาคชั้น โดยใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างระหว่างชั้น ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 75)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายเกณฑ์เฉลี่ยของการวัดความคิดเห็นโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการบริหารจัดการในระดับน้อยที่สุด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบแล้วไปทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทเครื่องจักสาน ในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อถือได้ โดยนำส่วนของคำถามที่เกี่ยวกับศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนซึ่งเป็นคำถามปลายปิด และเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มา

หาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการสำรวจประชากร คือ ผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภทเครื่องจักสาน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการหารายชื่อกลุ่มจักสานจากเว็บไซต์ไทยตำบลคอตคอมและเลือกเฉพาะกลุ่มจักสาน 234 คน จดบันทึกชื่อ ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ ซึ่งแสดงในภาพผนวกจากนั้นเก็บข้อมูลโดยการสอบถามโดยตรงตามรายชื่อ และบันทึกลงในแบบสอบถาม ในช่วงระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล เดือนสิงหาคม - เดือนกันยายน พ.ศ. 2556
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นเอกสารจากผู้วิจัยท่านอื่นที่ได้ศึกษาไว้ก่อนแล้ว รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำราทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ และ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้มาวิเคราะห์ และแปลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ
2. ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample mean) ใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D (Standard deviation) ใช้ในการอธิบายค่าการกระจายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ที่มีกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
5. การทดสอบสมมติฐานด้วย One-Way ANOVA : F-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน จำแนกตามข้อมูล

ทั่วไปของผู้ประกอบการ ที่มีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป โดยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ถ้าค่า Sig ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่า มีความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Fisher's least-significant different)